

Diachuk, D. D. (2025). Conceptual approaches to the introduction of compulsory health insurance for the population in Ukraine. *Actual Issues of Modern Science. European Scientific e-Journal*, 37, 60–65. Ostrava.

DOI: 10.47451/med2025-04-01

The paper is published in Crossref, ICI Copernicus, OJS, BASE, Zenodo, OpenAIRE, LORY, Academic Resource Index ResearchBib, J-Gate, ISI International Scientific Indexing, ADL, JournalsPedia, Scilit, EBSCO, Mendeley, and InternetArchive databases.

Dmytro D. Diachuk, Doctor of Medical Sciences, Senior Researcher, Director, Chief Researcher of the Scientific Department of Medical Care Organization, State Institution of Science “Center of Innovative Healthcare Technologies”. Kyiv, Ukraine.
ORCID 0000-0003-4583-4909, Scopus 57190857974

Conceptual Approaches to the Introduction of Compulsory Health Insurance for the Population in Ukraine

Abstract: The critical demographic situation, epidemic challenges, and consequences of the war, which will be observed in the population and the event of its end, require adequate funding for the industry to meet the medical needs of the population. The study aims to research the state and problems of financial support for the healthcare sector and substantiate conceptual approaches to introducing mandatory state health insurance in Ukraine. Materials: data from state and industry statistical reports; regulatory legal acts; draft laws of Ukraine on compulsory health insurance; scientific literary sources. Study methods are analytical, synthesis, comparison, generalisation, and conceptual modelling. For 2022, the funds for the medical guarantee program amounted to 157.3 billion UAH, or 2.9% of gross domestic product (GDP), instead of 5.0% provided for by law. This volume amounted to 142.7 billion UAH (2.3%) in 2023 and 158.8 billion UAH (2.1% of GDP) in 2024. International experience shows that most countries of the world use a mixed form of financing for the healthcare sector to increase the financial access of the population to medical care. We have proposed a conceptual approach to the introduction of compulsory state health insurance in Ukraine through the adoption of the law on mandatory state health insurance, which will determine the sources of financing of medical services—insurance payments to employers, state budget funds and funds from other sources not prohibited by law. The author concludes that the proposed conceptual approaches to the sources of insurance fund formation and their legislative consolidation differ significantly from those proposed in earlier draft laws, and were rejected by the legislative body.

Keywords: insurance, industry financing, healthcare, draft law, medical care.

Дмитро Д. Дячук, доктор медичних наук, старший науковий співробітник, директор установи, головний науковий співробітник наукового відділу організації медичної допомоги, державна наукова установа «Центр інноваційних технологій охорони здоров'я» Державного управління справами, Науковий відділ організації медичної допомоги. Київ, Україна.
ORCID 0000-0003-4583-4909, Scopus 57190857974

Концептуальні підходи до запровадження обов'язкового медичного страхування населення в Україні

Анотація: Критична демографічна ситуація, епідемічні виклики, наслідки війни, які будуть спостерігатися в популяції і в разі її завершення, вимагають адекватного фінансування галузі для забезпечення медичних потреб населення. Метою дослідження є вивчити стан і проблеми фінансового забезпечення сфери охорони здоров'я та обґрунтувати концептуальні підходи до впровадження обов'язкового державного медичного страхування в Україні. Матеріали: дані державної та галузевої статистичної звітності; нормативно-правові акти; проекти законів України щодо обов'язкового медичного страхування; наукові літературні джерела. Методи дослідження: аналітичний; синтезу; порівняння; узагальнення; концептуального моделювання. На 2022 рік обсяг коштів на програму медичних гарантій становив 157,3 млрд. грн, або 2,9% від внутрішнього валового продукту (ВВП) замість 5,0%, передбачених законодавством. У 2023 році цей обсяг становив 142,7 млрд. грн (2,3%), у 2024 році – 158,8 млрд. грн (2,1% ВВП). Міжнародний досвід свідчить, що більшість країн світу користуються змішаною формою фінансування сфери охорони здоров'я з метою збільшення фінансового доступу населення до медичної допомоги. Нами запропоновано концептуальний підхід до впровадження обов'язкового державного медичного страхування в Україні шляхом прийняття Закону про обов'язкове державне медичне страхування, яким будуть визначені джерела фінансування медичних послуг – страхові виплати роботодавців, кошти державного бюджету та кошти з інших джерел, не заборонених законодавством. Автор робить висновки що запропоновані концептуальні підходи до джерел формування страхового фонду та їх законодавчого закріплення істотно відрізняються від тих, що пропонувались в законопроектах раніше, і були відхилені законодавчим органом.

Ключові слова: страхування, фінансування галузі, сфера охорони здоров'я, законопроект, медична допомога.

Abbreviations:

COVID– 19 is coronavirus disease 2019,

GDP is gross domestic product,

MH is the Ministry of Health of Ukraine,

PMG is the Programme of Medical Guarantees,

WHO is the World Health Organisation.

Introduction

Since 1991, Ukraine's health status has been unsatisfactory due to a critical demographic situation, high levels of morbidity, prevalence of diseases, disability, and population ageing. Between 1991 and 2021, the proportion of individuals over the age of 60 increased from 18.4% to 24.8%, leading to a rise in the incidence of age-related chronic non-communicable diseases and the number of patients with multiple chronic conditions (*Population..., 2022; Annual..., 2023*).

The structure of primary morbidity in Ukraine is composed of respiratory diseases (45.23%), circulatory system diseases (6.69%), injuries and poisonings (6.38%), skin and subcutaneous tissue diseases (5.88%), eye and adnexal diseases (5.13%), and other diseases (30.69%). The structure of disease prevalence includes: circulatory system diseases (30.9%), respiratory diseases (20.1%), digestive system diseases (9.8%), musculoskeletal system and connective tissue diseases (5.45%), genitourinary system diseases (5.41%), and other diseases (28.34%) (*Annual..., 2017; Ringach & Vlasik, 2022*).

The data presented confirm the low level of health among Ukrainians, which has further deteriorated during the period of full-scale war, as Ukrainian citizens, according to WHO experts, are experiencing increased physical and psychological stress, which raises the need for quality healthcare, particularly in terms of its financial accessibility (*1000 days...*, 2024).

This study aims to examine the state and challenges of financial support in the healthcare sector and justify conceptual approaches to implementing mandatory state health insurance in Ukraine.

The research materials included: data from national and sectoral statistical reports; regulatory and legal acts; and academic sources.

Study methods: analytical, synthesis, comparison, generalisation, and conceptual modelling.

Results

The study's results have shown that Ukraine's healthcare system, like those of other countries around the world, came under significant pressure during the COVID-19 pandemic, which exposed gaps in its functioning. According to the Ministry of Health of Ukraine, 5,562,748 confirmed cases of COVID-19 were officially registered during the epidemic period, with 112,478 deaths (*Three years...*, 2025).

In 2021, 11.0% of Ukrainian households became poorer or fell even deeper below the poverty line due to out-of-pocket healthcare expenses, while 17.0% of households (approximately 2.5 million) experienced catastrophic health expenditures—one of the highest rates in Europe (*Self-assessment...*, 2021).

The full-scale invasion by the aggressor state in 2022, which is still ongoing, has increased the population's need for medical care and, as a result, reduced their financial protection. The economic, political, and social challenges exacerbated by the war have further underscored the need to improve healthcare funding mechanisms (*Financing...*, 2024).

Despite introducing a healthcare financing mechanism involving payment for packages of medical services under the PMG, nearly a third of people in need of medical care were unable to access it, primarily due to financial barriers. Catastrophic spending is attributed mainly to the cost of medicines prescribed for outpatient or inpatient treatment and inpatient care.

Legislation allows for the introduction of paid services in public and municipal healthcare facilities providing services under the PMG in the absence of PMG-covered ones, which poses a barrier for low-income groups.

In 2022, funding allocated for the PMG amounted to UAH 157.3 billion, or 2.9% of GDP, instead of the 5.0% stipulated by law. In 2023, this amount was UAH 142.7 billion (2.3% of GDP), and UAH 158.8 billion (2.1% of GDP) in 2024 (*The state budget for 2022...*, 2021; *Expenses*, 2024).

The allocated funding for the Programme of Medical Guarantees in 2025 is UAH 175.5 billion (2.1% of GDP), which also falls significantly short of the required 5.0% (*The state budget for 2025...*, 2024).

According to the MH's forecasts, public healthcare expenditure is expected to reach 3.5% of GDP in the short term and only 7.0% of GDP within the next ten years (*Budget declaration...*, 2024). This will likely negatively affect the healthcare system's ability to deliver services in the

coming years and increase the share of private payments, particularly out-of-pocket patient spending.

A conceptual approach is proposed for reforming the healthcare financing model through the introduction of mandatory public health insurance. Under Article 49 of the Constitution of Ukraine, every citizen of Ukraine has the right to health protection, medical care, and medical insurance (*Krylov, 2023; The Constitution of Ukraine, 1996*).

Discussion

Ukraine must appropriately prioritise the healthcare sector among competing demands for limited public funds. International experience indicates that healthcare is typically financed through a mixed model. Depending on the dominant form of healthcare funding, systems around the world are categorised as state-funded (e.g., England, Ireland, Italy, Scotland), mandatory health insurance-based (e.g., Austria, Belgium, the Netherlands, Germany, Sweden, Japan), or insurance-budgetary systems (e.g., the United States), where approximately 90% of the population use services provided by private insurance companies (*Kirichenko, 2024; Petrushka, 2017*).

The conceptual approach to introducing mandatory state health insurance in Ukraine requires, first and foremost, the adoption of a Law on Mandatory State Health Insurance. This law should define the sources of funding for medical services, which, in our view, ought to include employers' insurance contributions, funds from the state budget, and other sources not prohibited by law.

Insurance funds would be allocated to cover the costs of medical services related to insured events. These insured events would include the treatment of acute illnesses, exacerbations of previously diagnosed chronic conditions, and acute episodes resulting from newly diagnosed chronic diseases.

Insurance funds would be formed from employers' contributions for employed individuals, contributions made by the Pension Fund of Ukraine for pensioners and persons with disabilities, and the State Social Insurance Fund for Unemployment for children, pregnant women, and the unemployed.

Numerous academic publications are devoted to introducing mandatory health insurance in Ukraine, highlighting the significance and ongoing relevance of this issue. The transition to mandatory state health insurance for citizens has been. It remains one of the main goals of political and civil society actors in Ukraine, as well as existing and potential healthcare service users. Researchers in this area are confident that implementing mandatory state health insurance will help improve population health, reduce mortality, and positively impact the development of the country's human capital (*Brezhneva-Ermolenko & Baiduzhe, 2019*).

Particular attention must be paid to aligning the implementation of mandatory state health insurance with the Ukrainian context, where the constitutional guarantees of free and accessible medical care are not being met, as actual state expenditure on healthcare is significantly lower than what is stipulated by current legislation (*Mishchuk & Vinnichuk, 2019; Klymuk, 2021; Solovey, 2023a; Solovey, 2023b*).

Researchers consider the absence of a law on mandatory state health insurance to be one of the main barriers to the formation of a mandatory state health insurance system in Ukraine (Barzilovich, 2020; Sova, 2018).

Our proposed conceptual approaches to funding sources for the State Fund of Mandatory State Health Insurance differ significantly from those presented in previous draft laws rejected by the legislature. Notably, our approach foresees citizens being exempt from any additional taxation related to mandatory state health insurance upon the adoption of the relevant legislation.

Conclusion

The insufficient healthcare funding necessitates searching for additional resources to reduce financial barriers to meeting the population's medical needs.

The proposed conceptual approaches to introducing compulsory state health insurance envisage the adoption by the Verkhovna Rada of Ukraine of a Law on Compulsory State Health Insurance, which would define the sources of funding for the State Fund of Compulsory State Health Insurance. These sources would exclude direct contributions from citizens, placing significant emphasis on the use of budgetary contributions for prevention and insurance funds for treating diseases.

Conflict of interest

The author declares that there is no conflict of interest.

References:

- 1000 days of war in Ukraine: resilience in health response, recovery and reform efforts despite attacks and ongoing challenges. (2024, November 18). *World Health Organization*.
<https://www.who.int/europe/news/item/18-11-2024-1000-days-of-war-in-ukraine--resilience-in-health-response--recovery-and-reform-efforts-despite-attacks-and-ongoing-challenges>
- Annual report on the state of health of the population of Ukraine and the epidemic situation for 2022. (2023). Ministry of Health of Ukraine. Kyiv. (In Ukr.). [Щорічний звіт про стан здоров'я населення України та епідемічну ситуацію за 2022 рік. Київ, 2023. 39 с.]
- Annual report on the state of health of the population of Ukraine and the sanitary and epidemiological situation. (2017). Ministry of Health of Ukraine. Kyiv: Medinform. (In Ukr.). [Щорічна доповідь про стан здоров'я населення України та санітарно-епідеміологічну ситуацію. 2017 рік. МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». К., МБЦ «Медінформ», 2018. 458 с.]
- Barzilovich, A. D. (2020). introduction of compulsory health insurance in Ukraine. Investments: Practice and Experience, 5–6, 109–114. (In Ukr.). [Барзилович А. Д. Впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 5–6. С. 109–114]. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.5-6.109>
- Brezhneva-Ermolenko, O. V., & Baiduzhe, A. A. (2019). Health insurance in Ukraine: Analysis and development prospects. *Economics: The Realities of the Time*, 6(46), 33–38. (In Ukr.). [Брежнєва-Єрмоленко, О. В., Байдуж, А. О. Медичне страхування в Україні: аналіз та перспективи розвитку. *Економіка: реалії часу*. 2019. № 6 (46). С. 33–38].
<https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No6/33.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3877163
- Budget declaration: Analysis and evaluation of government forecasts for 2025-2027. (2024, September 27). *Ukrinform*. (In Ukr.). [Бюджетна декларація: аналіз та оцінка прогнозів Уряду на 2025–2027 роки. *Укринформ*]. <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3883934-budzetna-deklaracia-analiz-ta-ocinka-prognoziv-uradu-na-20252027-roki.html>

- Expenses. (2024, August 28). *OpenBudget*. (In Ukr.). [Видатки. OpenBudget].
<https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?class=functional&view=table>
- Financing the healthcare system in Ukraine: Reform, sustainability and recovery. (2024). Copenhagen: WHO Regional Office for Europe. (In Ukr.). [Фінансування системи охорони здоров'я в Україні: реформа, стійкість і відновлення. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ; 2024. 92 с.]
- Kirichenko, S. A. (2024). Health insurance: Prospects and opportunities for Ukraine. *Agrosvit*, 10, 116–121. (In Ukr.). [Кириченко, С. О. Медичне страхування: перспективи та можливості для України. *Агросвіт*. 2024. № 10. С. 116–121]. <https://orcid.org/0000-0001-6195-5204>
- Klymuk, N. Y. (2021). Features of health insurance in Ukraine in modern conditions. *Bulletin of Social Hygiene and Healthcare Organization of Ukraine*, 1(87), 55–60. (In Ukr.). [Климук, Н. Я. Особливості медичного страхування в Україні у сучасних умовах. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2021. № 1 (87). С. 55–60]. <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2021.1.12147>
- Krylov, D. V. (2023). Health insurance in Ukraine: current state and main problems. *Economics and Management of the National Economy*, 10. (In Ukr.). [Крилов Д. В. Медичне страхування в Україні: сучасний стан та основні проблеми. Економіка та управління національним господарством. 2023. № 10]. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-03-01>
- Mishchuk, I., & Vinnichuk, I. (2019). Current state of compulsory health insurance in Ukraine and ways of its development. *Entrepreneurship, Economy and Law*, 2, 110–114. (In Ukr.). [Міщук, І., Віннічук, І. Сучасний стан обов'язкового медичного страхування в Україні та шляхи його розвитку. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 2. С. 110–114]. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/22.pdf>
- Petrushka, O. V. (2017). Features of functioning of health insurance models in economically developed countries. *Economy and Society*, 3, 1189–1119. (In Ukr.). [Петрушка, О. В. Особливості функціонування моделей медичного страхування в економічно розвинутих країнах. Економіка і суспільство. 2017. № 3. С. 1189–1119]. https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/199.pdf
- Population of Ukraine for 2021. (2022). *Demographic Diary State Statistics Service of Ukraine. Ukrstat*. (In Ukr.). [Населення України за 2021 рік. Демографічний щоденник. Державна служба статистики України, 2022. 187 с.]. https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/10/zb_nasel%20_2021.pdf
- Ringach, N. O., & Vlasik, L. I. (2022). Changes in the structure of mortality in Ukraine: real and predicted. *Bulletin of Social Hygiene and Healthcare Organization of Ukraine*, 2(92), 25–31. (In Ukr.). [Рингач Н. О., Власик Л. І. Зміни у структурі смертності в Україні: реальні та прогнозовані. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2022. № 2 (92). С. 25–31]. <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2022.2.13304>
- Self-assessment of the population's health status and the level of availability of certain types of medical care in 2021 (according to a sample survey of households in October 2021). (2021). *Statistical Collection. State Statistics Service of Ukraine*. (In Ukr.). [Самооцінка населенням стану здоров'я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги у 2021 році (за даними вибіркового опитування домогосподарств у жовтні 2021 року). Статистичний збірник. Державна служба статистики України. 2021. 143 с.]. https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/03/zb_snsz_21.pdf
- Solovey, S. (2023a). Definition of global models for the introduction of health insurance. *Public Administration: Concepts, Paradigm, Development, Improvement*, 5, 131–140. (In Ukr.). [Соловей, С. Визначення світових моделей запровадження медичного страхування. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. Вип. 5. 2023. С. 131–140]. <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-5-131-140>
- Solovey, S. (2023b). Systematization of problems of introduction of health insurance in Ukraine. *Public Administration: Concepts, Paradigm, Development, Improvement*, 6, 151–160. (In Ukr.). [Соловей, С.

- Систематизація проблем запровадження медичного страхування в Україні. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. Вип. 6. 2023 С. 151–160]. <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-6-151-160>
- Sova, O. Y. (2018). Current state and prospects of health insurance development in Ukraine. *Scientists Notes of KROK University*, 49, 80–92. (In Ukr.). [Сова О. Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку медичного страхування в Україні. Вчені записки університету “КРОК”. 2018. Вип. 49. С. 80–92]. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2018-49-80-93>
- The Constitution of Ukraine. (1996). *Law of Ukraine No. 254k/96–BP dated June 28, 1996*. (In Ukr.). [Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96–ВР (зі змінами)]. <http://zakon4.rada.gov.ua/>
- The state budget for 2022 adopted by the Verkhovna Rada provides for expenditures on the healthcare system in the amount of UAH 192.5 billion. (2021). Ukrinform. (In Ukr.). [В ухваленому Верховною Радою державному бюджеті на 2022 рік на видатки на систему охорони здоров’я передбачено в розмірі 192,5 млрд. грн. Укрінформ]. <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3361723-naohoronu-zdorova-v-budzeti2022-peredbacili-1925-milarda.html>
- The state budget for 2025 was adopted by the parliament: expenditures on the healthcare sector amount to more than UAH 217 billion. (2024, November 19). *Ministry of Health of Ukraine*. (In Ukr.). [Державний бюджет на 2025 рік прийнято парламентом: видатки на сферу охорони здоров’я становлять понад 217 млрд. грн. МОЗ України]. <https://moz.gov.ua/uk/derzhavnij-byudzheth-na-2025-rik-prijnyato-parlamentom-vidatki-na-sferu-ohoroni-zdorov-ya-stanovlyat-ponad-217-mlrd-grn>
- Three years of the pandemic in Ukraine in numbers. (2025, April 6). *Ministry of Health of Ukraine*. (In Ukr.). [Три роки пандемії в Україні в цифрах. МОЗ України]. <https://moz.gov.ua/uk/tri-roki-pandemii-v-ukraini-v-cifrah>